

Makten i planeringen – en nyckelfråga i skapandet av framtidens trafiksystem

Klicka här för att ändra format på underrubrik i bakgrunden

Karolina Isaksson, VTI

Dennisöverenskommelsen:
*Framtidens
trafiksystem*

Global Utmaning 19 nov
2009

Framtidens trafiksystem förutsätter förändring

- T e x
- Beteendeförändringar
- Tekniska förändringar
- Förändrad stads- och trafikplanering

Förändrad stads- och trafikplanering

- Viktigt att skilja mellan ytliga förändringar och mer genomgripande förändringar
- Om klimatmål och andra miljömål skall nås behövs fysiska strukturer som möjliggör radikalt förändrade resmönster
- Viktigt att undvika att bygga vidare på strukturer med motsatt effekt

Varför är det så svårt att få till stånd genomgripande förändringar?

trögheter i form av t ex:

- intressekonflikter
  - politiska svårigheter
  - principbeslut som redan fattats
  - normer som styr planeringen
- etc

Förändring - en fråga om makt

Makt utövas både *mellan aktörer* och *strukturellt*

– diskursiv makt: hur vi talar om någonting leder också till etablering av tankemönster, världsbilder, normer och förgivettaganden

- genom diskursiv makt skapas "regler" för vad som låter sig sägas och göras med trovärdighet och inte

Diskursiv makt – exempel från diskussionen om framtidens trafiksystem

- Stor tilltro till tekniska lösningar (=”technical fix”)
- Stark ”vinna vinna”-retorik
- Tanken om ständigt ökad mobilitet ifrågasätts sällan
- Stark tilltro till ”tät stad” som koncept för hållbar stads- och trafikutveckling

Makt i planeringen

- Diskurser som ger förutsättningar
- Aktörer som driver vissa intressen, ensamma eller i koalition med andra (internationellt, nationellt, regionalt, lokalt)
- Planeringsprocessers avgörande skeden
  - Långsiktig strategisk planering (inriktningsplanering och åtgärdsplanering)
  - Planeringens informella skeden
  - Den vardagliga planeringspraktiken
  - ”Luckor” i planeringsprocessen?

Hur kan förändringskapacitet skapas?

- Viktigt att skapa arenor för kritisk reflektion över maktrelationer (både aktörer och strukturer)
- Det är i de stora långsiktiga besluten och planerna som förändringskapaciteten behöver etableras
- Viktigt att ta ett större grepp över hela planeringsprocessen i samtliga steg och instanser
- Viktigt att skapa utrymme för innovativa och experimentella förslag och initiativ – nya utopier